

3. ULUSAL İŞLETMECİLİK KONGRESİ

Prof. Dr. İnal Cem AŞKUN*

Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi tarafından Türkiye'de ilk kez 10-13 EKİM 1973 tarihlerinde Akademide düzenlenen **I. Türk İşletmecilik Kongresinin** ikincisi; «2. ULUSAL İŞLETMECİLİK KONGRESİ» adıyla, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinin İşletme Yönetimi Enstitüsü ile aynı Akademiye bağlı Muğla İşletmecilik Yüksek Okulu tarafından 20-23 MAYIS 1980 tarihlerinde İzmir-Çeşme'de yapılmıştır.

3. ULUSAL İŞLETMECİLİK KONGRESİ ise Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi tarafından 30 KASIM-3 ARALIK 1989 tarihlerinde Nevşehir-KAPADOKYA'da toplanmıştır.

Bildiri, rapor ve tartışmaları Eskişehir İTİA tarafından yayımlanan **I. Türk İşletmecilik Kongresinin** bildiri ve raporlarında şunlar yer almıştır:

BİLDİRİLER:

— Pazarlamanın Türkiye'nin Ekonomik Kalkınmasındaki Rolü
(Dr. A. Niyazi KOÇ-Boğaziçi Üniversitesi)

(*) Açıköğretim Fakültesi Öğretim Üyesi.

- Avrupa'da Sevk ve İdarecilik Eğitimi
(Roger TALPAERT-Avrupa Sevk ve İdare Vakfı)
- Türkiye'de Devlet İşletmeciliğinin Geleceği
(Doç. Dr. Mustafa AYSAN-İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi)
- Türkiye'de Özel Sigorta İşletmeciliği ve Bugünkü Durumu
(Prof. Adnan SUNER-İstanbul İTİA)

RAPORLAR:

- Yönetim-Organizasyon-Personel Komisyonu Raporu
- Pazarlama Komisyonu Raporu
- Üretim Komisyonu Raporu
- Finansman Komisyonu Raporu

Bildiriler ve panellerden oluşan 2. ULUSAL İŞLETMECİLİK KONGRESİ programında aşağıdaki bildiriler ve paneller yer almıştır:

I. Türkiye'de Endüstrileşme Süreci ve Yarattığı Sonuçlar

- Şaban ÇAVUŞOĞLU-İstanbul Sanayi Odası Başkanı Endüstrileşmenin Dünü, Bugünü, Yarını
- Doç. Dr. Cem ALFAR-Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Ekonomi Fakültesi

Türk Sanayiinin Yapısal Özellikleri ve Gelişme Yönü Üzerine

- Dr. Beyza OBA-İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi
Türkiye'de Sanayileşme Gelişimi Dinamikleri ve Eleştirisi
- Y. Müh. Rıfat BEYAZIT-Petrorama Genel Müdürü
Türkiye'de Petrol

II. Enflasyonist Ortamda İşletme Kararları

- Doç. Dr. İlhan MERİÇ-Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İdari İlimler Fakültesi, İşletmecilik Bölümü
Enflasyon Koşullarında Yatırım Kararı
- Doç. Dr. Remzi ÖRTEN-Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, İşletme Fakültesi

Enflasyonun, İşletmelerin, Sermayelerine Etkisi ve Ülkemizdeki Durum

- Hüsamettin ONANÇ, Atilla SEVİNÇ-Eczacıbaşı Holding Enflasyonist Ortamda Üst Yönetimin Alacağı Bazı Temel Kararlara Esas Olacak Değerlendirme Yöntemleri
- Dr. Müh. Ali Şükrü KIRAN, Turgut ENGİNOĞLU-İstanbul Teknik Üniversitesi, Makine Fakültesi, Sanayi Mühendisliği Bölümü Müh. Yzb. Hava Harp Okulu

Enflasyonist Ortamda İşletmelerin Hammadde Temin ve Stoklama Sorunları

III. İşletmelerde Dışsatım Sorunları

- Y. Müh. Turhan ONUR-Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. Genel Müdürü
Türkiye'nin Dışsatım Zorunluluğu
- Prof. Dr. Çevik URAZ-Ankara İktisadi ve İdari İlimler Akademisi, İşletme Fakültesi
Dışsatımda Örgütsel Bütünleşme: Kamu ve Özel
- Prof. Dr. Erol MANİSALI-İstanbul Üniversitesi; İktisat Fakültesi
İhracatta Kurumsal Gelişme İçin Bir Öneri: «Dünya Ticaret Merkezi»
- Doğan SILAY-Ram Dış Ticaret Genel Müdür Yardımcısı Türk Sanayisini Dışa Dönük Hale Getirmenin Esasları
- Metin ÖZDEMİR-Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. Genel Müdür Yard.

Traktör Dışsatımının Gereği, Sorunları ve Çözümü

IV. İşletmelerde Yönetim ve Yönetici Sorunları

- Prof. Dr. İnal Cem AŞKUN-Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, İletişim Bilimleri Fakültesi Dekanı

Türkiye'de İşletme Yönetiminin Temel İşlevlerini Uygulama Başarısına İlişkin Araştırma Verileri Üzerine Düşünceler

- Dr. Seda ÖZBAŞAR-İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi Türkiye’de Profesyonel Yöneticilerin Eğilimleri ve Bekleyişleri: Bir Araştırmaya İlişkin Bulguların Tartışılması
- Doç. Dr. Zeki AKSAN-İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi Türkiye’de Profesyonel Yöneticilerin Profili ve Sorunları
- Doç. Dr. Bülen HİMMETOĞLU-Ege Üniversitesi, İşletme Fakültesi

Yönetilenlerce İstenen Yönetici Önder Tipi

- Dr. İsmail ÖZSABUNCUOĞLU-Dr. Doğan Ş. KÖYLÜOĞLU-A. Aydın BÜYÜKMURAT Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Gaziantep Mühendislik Fakültesi Temel Bilimler Bölümü, Mühendislik Fakültesi Makine Bölümü, Gaziantep Ticaret ve Sanayi Odası, Ekonomik Araştırmalar Şubesi Başkanı

Gaziantep’teki Sanayi Kesiminin Yönetim-Yönetici Sorunlarına Bakışlar

- Prof. Dr. Ataç SOYSAL-İstanbul Teknik Üniversitesi, Makina Fakültesi

İşletme Yönetiminde Bilgisayarların Rolü ve Ülkemizdeki Sorunlar

V. Akademik Kuruluşlar - İş Çevresi İlişkileri

- Ali KOÇMAN-TÜSİAD Başkanı

Akademik Çevre ve İş Çevresi İlişkileri

- Prof. Dr. Adnan GÜLERMAN-Ege Üniversitesi, Mühendislik Bilimleri Fakültesi

Akademik Kuruluşlar-İş Çevresi İlişkileri

- Dr. Ömer PEKER-Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Bolu Sevk ve İdarecilik Yüksek Okulu

Türkiye’de Yönetici Yetiştiren Yüksek Eğitim Kurumlarının Programlarının Çözümlemesi

- Panel

VI. Kamu İktisadi Teşebbüsleri

- Prof. Dr. Dündar SAĞLAM-Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Ekonomi Fakültesi

KİT'lerin Finansman Yapısı ve Doğurduğu Sorunlar

— Sadık BAKLACIOĞLU-Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Görevlisi

KİT'lerin Kapsamı, Türk Ekonomisindeki Yeri ve Temel Sorunları

— Tolga ŞAYAKÇI-Şayakçı Madencilik ve Ticaret Limited Şirketi KİT'ler Devlet Kapitalizmi ve Madencilik

— Dr. Orhan IŞIK-Ankara Sanayi Odası Meclis Başkanı Karma Ekonomi, KİT'lerin Gelişmesi ve Geleceği

— Panel

VII. İşletmecilik Alanındaki Kurumsal Yenilikler

— Prof. Dr. Atilla DİCLE-Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İdari Bilimler Fakültesi Dekanı

İşletme Örgüt ve Yönetiminde Kuramsal Gelişmeler

— Doç. Dr. Kutlu MERİH, Dr. Beyza OBA-İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi

Örgütsel Dinamiklere Sosyosibernetik Yalaşım

— Dr. Hasan Zafer DOĞAN-Ege Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Aydın Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksek Okulu

Durumsal Bir Örgüt Kuramına Doğru

— Doç. Dr. Özcan Ertuna-Ege Üniversitesi, İşletme Fakültesi Finans Kesimi ve Makroekonomik Modeller

— Panel

VIII. Üretim ve Stok Sorunları

— Dr. Müh. Ramazan EVREN-İstanbul Teknik Üniversitesi, Makine Fakültesi, Sanayi Mühendisliği Bölümü

Endüstrileşme Sürecinde İnsan-Makina İlişkilerindeki Değişim ve İşletmecilik Açısından Yarattığı Sonuçlar

— Mak. Y. Müh. Bahattin KOCAALAN-Bako Yönetiminde Verimlilik Mühendislik Müşavirlik Mümessillik

Endüstride Bakım Planlaması ve Uygulama Örnekleri

— Dr. Haluk ERKUT-Üniversite Catholique de Louvain

Bir Stok Sistemi Tasarımı

— Y. Müh. Mehmet TANYAŞ, Y. Müh. Mustafa ERÜİN-İstanbul Üniversitesi, Makina Fakültesi

Üretim Planlama Problemi ve Bir İmalat İşletmesinde Uygulama

— Panel

Kongrenin başlangıcında üyelere dağıtılan «bildiriler» yayınında arabaşlıklarına göre düzenlediğimiz özetleriyle sırayla şu bildiriler yer almıştır:

1. «Endüstrileşmenin Dünü, Bugünü ve Yarını»

(Şaban ÇAVUŞOĞLU-İstanbul Sanayi Odası Başkanı)

Bugüne Kadar Türk Sanayiinde Gelişmeler-Bugün Türk Sanayinin Durumu, Sanayide Döviz Darboğazı Sorunu-Enerji Yetersizliği-İç Finansman Sorunu-Hızlı Enflasyonun Sanayide Yaratmış Olduğu Olumsuz Etkiler-Ekonomi Politikalarındaki Tutarsızlıkların Yarattığı Olumsuz Etkiler-Gelecekte Türk Sanayii

2. «Türkiye’de Petrol»

(Yük. Müh. Rifat BAYAZIT-Petrol Arama ve Sanayii A.Ş.)

Petrolün Önemi, Dünya Ham Petrol Rezerveleri-Türkiye’de Petrol

3. «Enflasyon Koşullarında Yatırım Kararı»

(Doç. Dr. İlhan MERİÇ-O.D.T.Ü. İdari Bilimler Fakültesi)

Enflasyon Koşullarında Yatırım Projesinin Değerlendirilmesi-Enflasyonun Yatırımın Nakit Akışları Üzerindeki Etkileri-Enflasyon Koşullarında Sermaye Maliyeti-Enflasyon Koşullarında Yatırım Projesinin Net Şimdiki Değeri-Enflasyonun Projeye Yatırım Kararı Üzerindeki Etkileri-Enflasyon Optimal Yatırım Miktarının Küçülmesine Neden Olacaktır-Enflasyon İşletmenin Üretim Teknolojisi Seçimini Etkileyecektir-Enflasyon İşletmelerin Kısa Ömürlü Projeleri Yeğlemelerine Neden Olacaktır-Enflasyon Koşullarında İşletmenin Piyasa Değeri-

Enflasyonun Net Parasal Varlıklar Yoluyla İşletmenin Piyasa Değerine Etkisi-Enflasyonun Amortismanlar Yoluyla İşletmenin Piyasa Değerine Etkisi-Stok Değerlendirme Yöntemleri ve Enflasyon Koşullarında İşletmelerin Piyasa Değerleri, Enflasyon Koşullarında Ücretler ve İşletmelerin Piyasa Değeri, Araştırmanın Bulguları ve Sonuçlar

4. «Türk Sanayiinin Yapısal Özellikleri ve Dışa Açılma Sorunları» (Doç. Dr. Cem ALPAR-A.İ.T.İ.A. Ekonomi Fakültesi)

Türk Sanayiinin Yapısı-Planlı Dönemde Sanayileşme Politikaları-Türk Sanayiinin Sorunları-İthal İkamesi Sorunu-Koruma ve Teşvik Sorunu-Ölçek Sorunu-Teknoloji Sorunu-Sonuç

5. «Enflasyonist Ortamda Üst Yönetimin Alacağı Bazı Temel Kararlara Esas Olacak Değerlendirme Yöntemleri»

(Hüsamettin ONANÇ, Atilla SEVİNÇ-Eczacıbaşı Holding)

Finansal Planlama-Satış Planlaması-Cari Pasif Planlaması (Kredi Hariç) Nakit Planlaması-Bütçe ve Uzun Vadeli Plan Değerleme Yöntemleri-Duyarlılık Analizleri-Fizibilite Değerlendirilmesi-En Kârlı Mamul Bileşiminin Tayini

6. «Türkiye'de Sanayileşme, Dinamikleri, Gelişimi ve Eliştirisi» (Dr. Beyza OBA-İ.Ü. İşletme Fakültesi)

Yararlanılan Yöntem; Sistem Yaklaşımı-Sanayi Toplumunu ve Dinamikleri-Batı Avrupa'da Sanayileşme Süreci-Osmanlı İmparatorluğunda Sanayileşme-Cumhuriyet Türkiye'sinde Modernleşme Süreci-Sistemin Benzerleşmesi ve Atatürk Devrimi-Sistemde Çözülme (1938-1950) Sistemde Arayış (1950-1960)-Yeni-den Sistemleşme Çabaları (1960-1972)-Sistemde Karmaşıklık Dönemi (1972-1980)-Sonuç.

7. «İhracatta Kurumsal Gelişme İçin Bir Öneri-Dünya Ticaret Merkezi»

(Prof. Dr. Erol MANİSALI-İ.Ü. İktisat Fakültesi)

Dünya Ticaret Merkezi Nedir?-İstanbul'da Dünya Ticaret Merkezi Kurulmasının Türk Ekonomisine Sağlayacağı Yararlar-İstanbul'un D.T.M. Kuruluşu İçin Sahip Olduğu Alt Yapı-İstanbul D.T.M.'nin Kuruluş Yapısı Ne Olabilir?

8. «Türk Sanayisini Dışa Dönük Hale Getirmenin Esasları»

(Doğan SILAY-RAM Dış Ticaret Genel Md. Yrd.)

Dış Pazarlamaya Başlangıç-Dışsatım İçin Mamul-Dışsatım Malı Envanteri-Malda Kalite ve Standart Tesbiti-Dış Pazarda Mal ve Trend Etüdü-Dışsatımda Mal Fiyatı-Türk İşletmelerinde Fiyat Durumu-Sınai Maliyet Etüdü-Dış Satımın Yan Faydaları-Dışa Dönük Fiyatlandırma-Uzun Vadeli Dış Bağlantı Metodları-Dışsatımda «hacim»i Teşvik-Dışsatımda Yer: Pazar-Pazarımız Neresidir-Pazarda Zamanlama-Dışsatımda Teşvik-Satışı Teşvik Nasıl Anlaşılır?-Mali ve Üreticiyi Tanıtmak-Geziler, Numuneler, Fuarlar-Sonuç.

9. «Türkiye'nin Dış Satım Zorunluğu»

(Turhan ONUR-Türk Traktör ve Ziraat Makinaları A.Ş. Gen. Md.)

Türkiye'nin Bugünkü Sanayi ve Dış Satım Durumu-Dış Satım ve DışAlım Dengemiz-Dış Ticaret Mevzuatımız ve Alışkanlıklarımız-Dış Satımı Geliştirmek İçin Alınması Gereken Önlemler.

10. «İşletme Örgüt ve Yönetiminde Kuramsal Gelişmeler»

(Prof. Dr. Atilla DİCLE-O.D.T.Ü. İdari Bilimler Fakültesi)

Sosyo Teknik Sistem Yaklaşımı ve Üretim Kümeleri-Proje/Matris Örgüt Yapısı-Amaçlarla Yönetim-Sistem Kuramının Örgüt ve Yönetim Üzerindeki Etkileri-Endüstriyel Demokrasi ve Yönetime Katılma-Koşul/Bağımlılık Kuramı-Sonuç.

11. «Traktör Dışsatımının Gereği, Sorunları ve Çözümü»

(Metin ÖZDEMİR-Türk Traktör ve Ziraat Makinaları A.Ş.)

Traktör Dışsatımı Gerekli mi?-Traktör Üretimi İçin Gerekli Döviz-Uluslararası Pazarlarda Rekabet ve Yerli Traktörlerimizin Maliyetleri-Traktör Maliyetindeki Vergiler-Traktör Dışsatımında Uygulanan Vergi İadesi Nedir? Ne Olmalıdır?-480 Model Türk Fiat Traktöründeki Vergi Yükü Hakkında Bir İnceleme.

12. «Türkiye'de İşletme Yönetiminin Temel İşlevlerini Uygulama Başarısına İlişkin Araştırma Verileri Üzerine Düşünceler»

(Prof. Dr. İnal Cem AŞKUN-E.İ.T.İ.A.-İletişim Bilimleri Fakültesi)

I. Türk İşletmecilik Kongresinde Ele Alınan Yönetim Sorunları-Araştırmada Kullanılan Anket Soruları-Ankete Verilen Yanıtlar-Araştırma Kapsamına Alınan İşletmelerde Yönetime İlişkin Başlıca İşlevsel Veriler-Planlama-Örgütlenme-Yürütme-Düzenleştirme-Denetleme-Yetiştirme-Yönetimin Temel İşlevsel Verilerine Göre İşletmelerin Genel Durumları-Sonuç.

13. «Sanayide Karma Ekonomi, K.İ.T.'lerin Gelişmesi ve Geleceği» (K.İ.T.'lerin Genel Durumu-Özel Sektöre İlişkin Çeşitli Hükümet Programlarında Belirtilen Görüşler-Kalkınma Planı İkinci Beş Yıl: Karma Ekonomi Düzeninin Kuralları.

14. «Yöneticilerce Aranılan Yönetici/Önder İipi: Türk Eğilimini Belirlemeye İlişkin Bir İnceleme»

(Doç. Dr. Bülent A. HİMMETOĞLU-E.Ü. İşletme Fakültesi)

Tanım-Grup Yapısı ve Önderlik Davranışı-Doğal Gruplar-Bilimsel Gruplar-Önderlik Araştırmaları-Önderlik Kitle-Yöntem ve Araç-Bulgu Değerlendirme-Yöneticilerin Üstün Tuttukları Önderlik Davranışları-Araştırmadan Elde Edilen Sonuçlar-Astların Bekledikleri Önderlik Davranışı-Yöneticilerdeki Değişkenlik-Araştırmanın Genel Sonucu ve Değerlendirme-Bulguların Düşündürdükleri.

15. «Durumsal Bir Örgüt Kuramına Doğru»

(ass. Dr. Hasan Zafer DOĞAN-E.Ü. İşletme Fakültesi-Aydın Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksek Okulu)

Durumsal Yapı-Durumsal Ortam-Olaylar Dizisi-Belirlenme-Temel İlkeler-Örgütlenme-Sayısal Bir Örnek-Sonuç.

16. «Türkiye'de Profesyonel Yöneticilerin Eğilimleri ve Bemleyişleri»

(Dr. Sera ÖZBAŞAR-İ.Ü. İşletme Fakültesi)

Araştırmanın Amacı-Araştırma İle İlgili Açıklamalar-Profesyonel Yöneticilikte Başarı Göstergeleri-Profesyonel Yöneticilikte İş Tatmini Sağlayan Faktörler-Profesyonel Yöneticilikte İlerlemeyi Durduran veya Yavaşlatan Faktörler-Profesyonel Yöneticilikte İlerlemeyi Hızlandıran Faktörler-Profesyonel Yöneticilikte İş Değiştirmeye Yol Açan Nedenler-Araştırma Sonuçlarına Genel Bakış.

17. «Finans Kesimi ve Makroekonomik Modeller»

(Doç. Dr. Özcan ERTUNA-E.Ü. İşletme Fakültesi)

Modelleme Gereği-Faiz Oranları Politikası-Finans Kesimi İçin Bir Model Önerisi-Model Taslağının Çözümü Üzerine Bazı Notlar-Finans Kesimi İçin Önerilen Model Taslağının Geliştirilmesi-Sonsöz.

18. «Endüstrileşme Sürecinde İnsan-Makina İlişkilerindeki Değişim ve İşletmecilik Açısından Yarattığı Sonuçlar»

(Dr. Müh. Ramazan EVREN-İ.T.Ü. Makina Fakültesi)

Bir Üretim Sisteminde İnsan ve Makinaların Fonksiyonları-Endüstrileşme Süresi İçinde Endüstriyel Üretim Sisteminde İnsan-İnsan İlişkilerindeki Değişim-Birinci Endüstri Devriminin Getirdiği Değişim-İşletmecilik Açısından Ortaya Çıkardığı Sonuçlar-Ulusal Endüstrileşme Sürecindeki Etkileri-Sonuç.

19. «Türkiye’de Profesyonel Yöneticilerin Profili ve Sorunları»

(Doç. Dr. Zeki AKSAN-İ.Ü. İşletme Fakültesi)

Yönetim ve Yönetici-Türk Yöneticilerinin Nitelikleri-Türk Yöneticilerinin Sorunları? Başarıya İlişkin Sorunlar-Yetiştirme ve Geliştirme Sorunları-Çalışma Koşullarına İlişkin Sorunlar-Sorun Gruplarının Karşılaştırılması-Sonuç.

20. «Gaziantep’teki Sanayi Kesiminin Yönetim-Yönetici Sorunlarına Bakışlar»

(Dr. İsmail H. ÖZSABUNCUOĞLU-Dr. Şükrü D. KÖYLÜOĞLU-O.D.T.Ü. Gaziantep Ticaret ve Sanayi Odası)

Gaziantep’teki Sanayi Kesiminin Yönetim-Yönetici Sorunlarına Bakış-Araştırmanın Amacı-Materyal ve Metodlarına Bakış-Araştırmanın Amacı-Materyal ve Metod-Sonuç ve Öneriler.

21. «Akademik Kuruluşlar-İş Çevresi İlişkileri»

(Prof. Dr. Adnan GÜLERMAN-E.Ü. Mühendislik Bilimleri Fak.) Akademik Kuruluşlarla İş Çevrelerinin İlişki Kurma Mecburiyeti-Akademik Kuruluşlar ve İş Çevreleri İlişkileri Yoluyla İstihdam Politikasının Düzenlenmesi-Akademik Kuruluşlar ve İş Çevreleri İlişkileri Yoluyla Teknolojik Yapıda Gelişmeler Sağlama.

22. «Türkiye’de Yönetici Yetiştiren Yüksek Eğitim Kurumları Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi»

(Öğr. Gr. Ömer PEKER-A.İ.T.İ.A. Bolu Sevk ve İdarecilik Y.O.) Türkiye’de Yönetim Mesleğinin Yeri-Türkiye’de Yönetici Yetiştirme Konusundaki Araştırmalar-Yönetici Eğitiminde Hedefler-Yönetici Yetiştiren Eğitim Kurumlarının Hedefleri-Türk İş Hayatının Beklentileri-Öğretim Programları ve Uygulama-Eğitim Kurumunun Ürünü Değerlendirmesi-Akademik Kuruluşlar ve İş Çevreleri Arasındaki İlişkiler-Sonuç ve Öneriler.

23. «Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Finansman Yapısı ve Doğruduğu Sorunlar»

(Prof. Dr. Dündar SAĞLAM-A.İ.T.İ.A. Ekonomi Fakültesi)

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Mali Yapısında Yıllar İtibariyle Görülen Bozulma-K.İ.T.’lerde Kâr ve Zarar Durumunun Gelişmesi-Hazineye Olan Borçlar-Merkez Bankası İle İlişkiler-Devlet Yatırım Bankası-24 OCAK 1980 Önlemlerinin Getirdiği Yenilikler-Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca 1977 Yılı Hesap ve İşlemleri Denetlenen Kuruluşların Listesi.

24. «Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Kapsamı, Türk Ekonomisindeki Yeri ve Temel Sorunları»

(Sarıdık BAKLACIOĞLU-A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi)

Tanım-Zaman İçinde Gelişim-Kapsam-Kamu İktisadi Teşebbüsleri-İktisadi Devlet Teşekkülleri-Yönetim-Denetim-Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Varlıkları ve Kaynakları-K.İ.T.’lerin Gayrisafi Milli Hasılaya Katkısı-K.İ.T.’lerin Ülke İstihdamındaki Yeri-K.İ.T.’lerin Bazı Mal ve Hizmetler İçin Ülke Üretimindeki Yeri-K.İ.T.’lerin Türk Bankacılığındaki Yeri-K.İ.T.’lerin Devlet Bütçesiyle İlişkisi-K.İ.T.’lerin Temel Sorunları-Hukuki Yapı Dağılımı-Siyasi Müdahale ve Baskılar-Bürokratik Baskı ve Etkiler-Teknik Gerilik-Finansman Durumlarının Köyü Olması-K.İ.T.’lerin Arasında İşbirliği ve Eşgüdüm Bulunmaması.

25. «Başarılı İşletmeciliğin Anahtarı: Endüstri Bakım Planlaması ve Uygulama Örnekler»

(Mak. Y. Müh. Bahattin KOCAALAN-BAKO Müşavirlik Mües.) Bakım ve Terminoloji-Bakımın Tanımı-Bakım Fonksiyonunun Önemi-Verimlilik ve Bakım Sorunları-İşletmeye Uygun Bakım

Politikasının Belirlenmesi-Bakım Planlamasının Nedenleri ve Gereklere-Planlı Bakım Uygulamalarından Örnekler-Sonuç.

26. «Bir Stok Sistemi Tasarımı»

(Dr. Halük ERKUT-İ.T.İ. Makina Fakültesi)

Mevcut Sistemin İncelenmesi-Amaçlar-Kısıtlar-Çıktılar-Süreç-Geribildirim-Problemin Tanımı-Yeni Stok Denetim Sisteminin Tasarımı-Sistem Maliyeti.

27. «Devlet Kapitalizmi Açısından Madenlerde Devletçilik Deneyi ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri»

(Tolga ŞAYAKÇI-Şayakçı Madencilik ve Ticaret Ltd. Şti.)

Devlet Kapitalizminin Felsefi Temelleri ve Türkiye'de Devletçiliğin Oluşumu-Madenlerde Devletçilik Deneyi ve Sonuçları-DEMİR Madenlerinde Durum-Kömür Madenlerinde Durum-Bortuzu Madenlerinde Durum-Madenlerde Devletçilik-Deneyinin Sonucu.

28. «Üretim Planlama Problemi ve Bir İmalat İşletmesine Uygulama»

(Yük. Müh. Mehmet TANYAŞ-Yük. Müh. Mustafa ERÇİN-İ.T.Ü. Makina Fakültesi)

Ele Alınan Problemin Tanıtılması-Matematiksel Modelin Kurulması-Matematik Model-Matematiksel Modelin Çözümü ve Sonuçları.

Bu tür geniş kapsamlı kongre, seminer, vb. düzenlemelerde aşağıda belirttiğimiz doğal aksamalar kuşkusuz 2. Ulusal İşletmecilik Kongresinde oluşmuştur, şöyleki:

1— Daha önce bildiri sunacağını bildirdiği halde ne bildiri gönderip, ne de Kongreye katılanlar.

2— Bildirilerini göndermelerine karşın, kongreye gelmeyenler.

3— Önceden bildirileriyle programa girmedikleri halde, Kongreye katılıp, programa orada girerek, bildiri sunanlar.

Örneğin son duruma ilişkin ilginç bir bildiri «Sibernetik Kurulum İçin Temel Kavram ve Tanımlar» (Doç. Dr. Kutlu MERİH-İ.Ü. İşletme Fakültesi) adıyla sunulmuştur. Bildirinin kapsamında şu konu ve kavramlara yer verilmiştir.

Bilimsel Yaklaşımında Analitik ve Sentetik Düşünce Sistemleri-Sibernetik Modeller İçin Temel Kavram ve Kategoriler-İnformasyon-Matematik İnfomasyon-Sibernetik İnfomasyon- İnfomatik Kütle-Haberleşme-Hafıza-Kanal-Semantik Uyuşum İlkesi-Semantik Yabancılaşma-Sistem-Eleman Gradient-Yapı-Sinerji ve Sinerjik Alan-Alt Üst Sistem ve Hiyerarşik Sistemler-Makro ve Mikro Sistemler-Çevre ve Sınır-Kapalı/Açık Sistem Durumu-Sistemlerin Temel Yapısal AyrımıMekanik Sistem-Organik Sistem-Sibernetik Sistem-Bir Sibernetik Sistemin Oluşmasındaki Aşamalar-Yabancılaşma-Benzerleşme-Sistemleşme-Ayrımlaşma-Sistemlerin Psikolojik Karakteristikleri, Haberleşme, Algılama, Davranma-Uyarı-Derleme-Tepki-Davranış-Geribesleme, Gerilim-Entropi-Mekanik Denge-Organik Denge-Sibernetik Denge-Açık Sistemlerde Kontrol ve Uyuşum-Bilinç-Semantik Filtre-Sistemlerin Kontrol Düzenlerine Göre Sınıflandırılması-Mekanik Kontrol Sistemleri-Servodüzen-Uyuşkun Sistemler-Sibernetik Uyuşum Tipleri-Sistemlerin Amaçsal Karakteristikleri-Durum Gözeten Sistemler-Hedef Gözeten Sistemler, Amaçsal Sistem ve İrade-Sonuç.

2. Ulusal İşletmecilik Kongresinin özgün bir yanı da sekiz ana bölümde yürütülen Kongre çalışmalarında her bölüm sonunda, o bölümde bildiri sunanların bir panel ile bir araya gelerek, sunulan bildiriler ışığında, bölümün konu alanında çeşitli sorun ve görüşleri panel izleyicilerinin de katılımıyla tartışmalarıydı. Kuşkusuz bu tartışmalar banda alınıp, yayımlanabilseydi gelecekte ulaşılabilecek aşamaların belirlenmesi açısından çok yararlı olabilirdi.

Kongrenin diğer bir üstünlüğü de gönderilen bildirimlerin önceden yayımlanıp, kitap biçiminde kongreye katılanlara dağıtılmasıydı. Bunun yardımıyla, kongrede tartışmalara daha çok yer ayırma olanağı çıktı.

3. ULUSAL İŞLETMECİLİK KONGRESİ 30 KASIM-3 ARALIK 1989 tarihlerinde **Neveşehir'de** aşağıdaki programa göre toplanmıştır:

I. SALON:

11.00 Sabah Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İnal Cem AŞKUN

Prof. Dr. Mete OKTAV, Doç. Dr. Rezzan TATLIDİL

Yrd. Doç. Dr. Mustafa TANYERİ

Avrupa Topluluğunda Tüketiciyi Koruma Politikası ve Türkiye'nin Uyumunu

Prof. Dr. Serpil CANBAŞ

Küçük ve Orta Boy Sanayi İşletmelerinin Finansal Sorunları ve Türkiye'de ve Avrupa Topluluğunda Küçük ve Orta Boy İşletmelere Sağlanan Destekler

Y. Doç. Dr. Semra KARDEŞ

Avrupa Topluluğu'na Girişte Pazarlama Sorunlarının Değerlendirilmesi

12.30 Yemek

14.30 Öğle Oturumu

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Selami SARGUT

Prof. Dr. Mehtap KÖKTÜRK, Dr. Sahavet GÜRDAL

Organigramlar ve Düşündürdükleri

Doç. Dr. Ömer DİNÇER

Kriz Dönemlerinde Yönetim ve Plansız Değişmenin Sorunları

Yrd. Doç. Dr. Hayat KABASAKAL

Örgütlerde Hamilik İlişkisi

Yrd. Doç. Dr. Güneş BERBEROĞLU

Basın İşletmelerinde Örgütsel ve Yönetimsel Özellikler

Yrd. Doç. Dr. Şükrü AKDOĞAN

Arş. Gr. Asuman AKDOĞAN

Büyüyen İşletmelerde Yönetim Sorunları

16.00 Ara

16.30 Tartışma

17.30 Öğle Oturumu Sonu

II. SALON

11.00 Sabah Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tuncer TOKOL

Prof. Dr. İsmet BARUTÇUGİL

Bilim ve Teknoloji Parkları (Teknoparklar): Dünyada ve Türkiye'de Uygulama Örnekleri

Yrd. Doç. Dr. Sıtkı GÖZLÜ, Yük. Müh. Özer ÖZCAN

Bilgisayar Formlarında Maliyet İndirimi

Arş. Gr. Kaan YARALIOĞU, Arş. Gr. Tülin GİYDİRİCİ

Arş. Gr. Bahattin TAYLAN

Kalite Kontrol Çemberleri Bir Ödül Sistemi midir?

12.30 Yemek

14.30 Öğle Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tunç EREM

Doç. Dr. Tamer ARPACI

Ekonomik Gelişme ve Pazarlama

Doç. Dr. Günal ÖNCE

Turizm İşletmelerinde Güncel Pazarlama Sorunları ve Çözüm Önerileri

Doç. Dr. Güliz GER

Maddiyatçılık: Pazarlama İle İlgisi, Ölçümü ve Uluslararası Bir Karşılaştırma

Dr. Sahavet G ÜRDAL, Emel CAN

Türkiye'de Reklam Harcamaları ve Sektörlerin Medya Tercihleri

Arş. Gr. Aypar TOPKARA

Reklam Etkinliğinin Ölçülmesinde Pazar Bölünmesinin Rolü ve Önemi

T. Sabri ERDİL

Çokuluslu İşletmelerin Uluslararası Pazarlama Stratejilerine Etkileri

III. SALON

11.00 Sabah Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Selçuk USLU

Prof. Dr. Remzi ÖRTEN

A.T. Standartları 8. Yönerge ve Türkiye Uygulaması

Prof. Dr. Kâmil BÜYÜKMİRZA

Türkiye'deki Standart Bilânço Modelinin A.T. İle Uyumlaştırılması

Prof. Dr. Nalan AKDOĞAN

Avrupa Topluluğuna Dahil Ülkelerde Muhasebe Uygulamalarının Uyumlaştırılması Esaslarını Öngören Dördüncü Yönerge'nin Türkiye'deki Finansal Tablo Standartları İle Karşılaştırılması

Doç. Dr. Davut AYDIN

A.T. Ülkelerinde ve Türkiye'de Muhasebe Sistemleri ve Uygulamaları: Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım

12.30 Yemek

2-12-1989-CUMA

I. SALON

9.30 Sabah Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İsmet BARUTÇUGİL

Yrd. Doç. Dr. Mustafa TANYERİ

Dış Ticaretin İfnansmanında Alternatif Teknikler

Yrd. Doç. Dr. Haydar AKSOY

Fiziksel Dağıtımın Bir Alt Bileşimi Olan Deniz Taşımacılığının Dünya'daki ve Türkiye'deki Durumu ve Dökme Yük Taşımacılığımızın Sorunları

Osman ARSLAN

Türk Eximbank'ın İhracat Kredi Sigortası Desteđi

Dr. Metin AYCIL

Dışa Açılma ve Rekabet Konularında Değişme ve Gelişmeler

Dr. F. Asuman YALÇIN

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin İhracat Sorunları

11.00 Ara

11.30 Tartışma

12.30 Yemek

NOT: Öğleden Sonra Tek Bir Oturum Yapılacaktır.

(I. SALON)

14.30 Öğle Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tunçdan BALTACIOĞLU

Prof. Dr. Adnan GÜLERMAN

Verimliliğin Araştırılmasında İşçi Sendikalarının Rolü ve İş Barışının Sağlanmasında İşletme Yönetiminin İşlevi

Prof. Dr. İsmet BARUTÇUGİL

2000'li Yıllarda İşletme Stratejileri ve Türk İşletmeleri Açısından Bir Değerlendirme

Prof. Dr. Tunç EREM

İhracatta Yeni Bir Model: Ortak İhracat Kuruluşları ve Konsorsium Pazarlaması

Prof. Dr. Tefvik TATAR

Verimlilik Yönünden Stok Kontrolünde Yeni Bir Model: JII

II. SALON

9.30 Sabah Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Adnan GÜLERMAN

Prof. Dr. Dursun BİNGÖL

İş Barışı Açısından İşyeri Disiplini

Doç. Dr. Meryem KORAY

Çalışma Barışı Endüstri İlişkileri Sisteminde ve İşletme Yönetiminde İşlevsel Politikalar

Yrd. Doç. Dr. Fulya SARVAN

İşletmelerin Başarısını Değerlendirme Sorunu ve Türk İmalat Sanayi Yöneticilerinin Konuya İlişkin Görüşleri

11.00 Ara

11.30 Tartışma

12.30 Yemek

Prof. Dr. Tuncer TOKOL

A.T. Komisyonunun Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Rekabet Güçlerinin Artırılmasına Yönelik Politikası ve Türkiye'deki Benzer İşletmelerin Uyum Sorunu

Prof. Dr. İnal Cem AŞKUN

Endüstri İşletmeciliği Karşısında Tarım İşletmeciliği ve Eğitimi

Doç. Dr. Beyza Oba FURMAN

Stratejik Yönetim Çerçevesinde Uluslararası Şirket Birleşmeleri

16.00 Ara

16.30 Tartışma

17.00 Genel Değerlendirme ve Kapanış

III. SALON

9.30 Sabah Oturumu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tefvik TATAR

Doç. Dr. Beyza Oba FURMAN

Çok Şirketli Gruplarda Finansal Kaynakların Etkin Dağıtım-Portföy Analizi

Doç. Dr. Kürşat AYDOĞAN-Doç. Dr. Ümit EROL

Hisse Senedi Getirilerini Belirleyen Etmenler: Arbitraj Fiyatlamaya Modelinin Türk Sermaye Piyasasına Bir Uyarlaması

Arş. Gr. Erdem BAŞÇI

Türkiye’de Hisse Senedi Getirilerinin Davranışı-1986-1987

11.00 Ara

11.30 Tartışma

12.30 Yemek

3. Ulusal İşletmecilik Kongresinin bildirimlerini kapsayan yayının başlangıcında, Kongre düzenleyicileri şu görüşlere yer vermişlerdir:

KURUMLAŞMAYA DOĞRU

İlki 1973 yılında Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, ikincisi A.İ.T.İ.A. İşletme Yönetimi Enstitüsü öncülüğünde gerçekleştirilen Ulusal İşletmecilik Kongrelerinin üçüncüsü de gün ışığına çıktı. «Gün ışığına çıkmak» deyişi oldukça iddialı bir anlam. Çağrıştırdığı karanlık, gece gibi sevimsiz kaşıt sözcükler nedeniyle yaman bir uğraşın içinden kopup gelmeyi simgeliyor. Kuşkusuz 3. kongrenin harcında önceki ikisinde olduğu gibi emek, kaygı, gerilim ve çok çaba var. Ancak sözkonusu hazırlanma sürecini karanlıkla bağdaştırmayı aklımıza bile getirmedi. O nedenle «gün ışığına çıkmak» deyişinin «gerçekleşmek» biçiminde algılanmasını diliyoruz. Eğer tüm bu uğraşların sonunda bir ödül varsa günışığına çıkabilmek yeterli bir ödüldür diye düşünüyoruz.

3. Ulusal İşletmecilik Kongresi çalışmalarına başlarken Düzenleme Komitesinin tek amacı Kongre’yi gerçekleştirmek değildi. İşletmecilik Kongrelerinin artık bir kurumlaşmanın çıkış noktası olabileceğini düşünüyorduk. Özellikle aklımıza takılan bir soru vardı. Son yıllarda, işletmecilik konularına kamuoyunun artan ilgisine, gençlerin üniversitelerdeki işletme bölümlerine yönelttikleri büyük talep yoğunluğuna, ülke çıkarlarıyla işletmecilik sorunları arasında kurulan kritik ilişkilere karşın işletmeciler ve işletmecilik konuları niye ülke gündeminde özlenen sıraya yükselmeyordu. Soru kafamızda böylesine somutlaşınca yanıtları da bir bir

derlemeye başladık. Sonunda da ortaya çıkan yanıtların temelde ülkemiz işletmecilerinin gündemini oluşturması gerektiğine karar verdik. Sanırız böylece bu konudaki tartışma alanını da belirlemiş olduk.

1. İşletmecilik herkesin bireşeyler bildiğini varsaydığı bir bilgi alanı olarak değerlendirilmektedir.

Kuşkusuz bu değerlendirme sınırları çizilemeyen bir faaliyet alanı oluşturmaktadır. Her meslekten insan kendisini işletmeci gibi değerlendirdiği için diğer mesleklere oranla daha heterojen bir topluluk ortaya çıkmaktadır. Bu topluluk üyeleri belki zaman zaman aynı jargonu kullanmaktadırlar, ancak kökenleri (eğitim, öğretim, mesleksen, kültür, deneyim gibi) açısından büyük farklılıklar sergilediklerinden dayanışan bir meslek grubu görüntüsünü verememektedirler.

2. İşletmeciler yaptıkları iş gereği bireyci ve benmerkezci-dirler.

İşletmeciler niye bir araya gelip dayanışamazlar sorusu sorulduğunda bireycilik ve benmerkezcilik varsayımı ortaya atılmaktadır. İşletmecilerin konumları gereği bireyci bir tavır almaları zaman zaman kaçınılmaz olabilir. İşletmecilerin yetişme biçimlerinden kaynaklanan farklılaşma eğilimi de benmerkezci tavırları gündeme getirebilir. Ancak tüm bunlar dayanışmayı engelleyici öğeler olmalıdır.

3. İşletmecilik bir meslek olma özelliğine kavuşamamıştır.

İşletmeciliği ve işletmeciler arasındaki dayanışmayı olumsuz biçimde etkileyen en önemli görüş budur. Oldukça da etkileyici bir görüştür. Meslek olmanın koşullarına baktığımızda önemli sorunlarla karşılaşılmaktadır.

3.1. Uzmanlık içeren bir bilgi alanında resmi eğitim görmemek.

Yönetim görevi yapan bir çok kişinin resmi eğitimi olmadığı ya da işletmecilik dışındaki alanlarda eğitim gördükleri bilinen bir gerçektir. Ancak çağımızda İşletme fakülte ve bölümlerinden mezun yöneticilerin de sayısı hızla artmaktadır.

3.2. Mesleğe girişin denetlenmesi

İşletmecilerin çalışabilmeleri için doktorlar, avukatlar ya da diğer profesyoneller gibi bir belgeye gereksinimleri yoktur. Bu du-

rum meslek alanına girişin denetlenmesini olanaksız kılmaktadır. Böyle bir denetime işletmeciliğin gereksinim duymadığını biliyoruz. Ancak bu durum meslek bilincinin oluşmasını da engellemektedir. En azından örgütlenme yoluyla bu engel aşılmalıdır.

3.3. Mesleksel örgütlenmenin gerçekleştirilememesi

İşletmecilerin doktorlar, avukatlar ya da mühendisler gibi bir mesleksel örgütlenmeyi gerçekleştirilememiş olmaları gerek iletişim, gerekse bilgi alışverişi ve dayanışma açısından önemli sorunlar yaratmaktadır. Topluma ve temelde ülke ekonomisine işletmecilerin beklenen katkının sağlanabilmesi mesleksel örgütlenmeyle yakından ilişkilidir.

Ortaya çıkan gündeme göz atıldığında işletmeciliğin bir meslek olarak ülke gündeminde niye özlenen sıralara yükselmediği kolayca anlaşılmaktadır (1). Oysa tüm koşullar uygundur. Ülke ekonomisinin iyi yönetilen işletmeler aracılığıyla büyüyeceği anlaşılmış, genç kuşaklar işletmeciliği saygın bir öğrenim alanı olarak değerlendirmeye başlamışlardır.

Tartışılan çerçeve içinde ne yapılabilir? Bizim görüşümüze göre geleneksel bir çizgiye oturma yolunda Ulusal İşletmecilik Kongreleri aracılığıyla bir kurumlaşma sürecine girilebilir. Sanıyoruz öncelikle yapılması gereken, Ulusal İşletmecilik Kongresi Yürütme Kurulunun sürekli bir yapıya kavuşmasıdır. Bu sürekli yapı oluştuktan sonra kurul üniversite-sanayi işbirliğini kurarak örgütlenmeyi sağlayacak ilk adımları atabilir. 3. Ulusal İşletmecilik Kongresi bu tartışmayı başlatıp ilk adımı atabilirse 1973'de başlayan süreç 16 yıl sonra Kurumlaşma aşamasına varmış olacaktır.

Kuşkusuz işletmeciliğin özel sorunlarına ayırdığımız satırlar Kongrenin bilimsel önemini azaltmamaktadır. On aylık çalışmalar süresince toplam 9000 dolayında yazışma yapılmıştır. Elimize ulaştan 67 bildiri önerisinden 42'si kadarı Kongrenin huzuruna getirilmiş bulunmaktadır. Bildirilerin genel bir değerlendirilmesi yapıldığında üniversiteden katılımın daha fazla olduğu gözlenmektedir. Düzenleme Komitesi çalışmaların başından bu yana üniversite-sanayi dengesini sağlamayı amaçlamış, ancak ne yazık ki özlenen amaca ulaşamamıştır. Kongrenin düzenlenmesi sırasında 9 oturum öngörülmüştür. Bu oturumlar sırasıyla aşağıdaki konuları içermektedir:

1. Türk işletmelerin ortak pazara uyum sorunları
2. İşletmelerin üretim sorunları.
3. Ülkemizdeki muhasebe sistemlerinin AT'ye uyumlanması.
4. İşletmelerin yönetim ve organizasyon sorunları.
5. İşletmelerimizin ulusal ve uluslararası düzeyde karşılaştıkları pazarlama sorunları.
6. Türk işletmelerinin dış ticaret sorunları.
7. İşçi-İşveren ilişkileri.
8. İşletmelerin finansal sorunları.
9. Çeşitli işletmecilik konularının tartışılması ve kongreye ilişkin genel değerlendirme.

Üçüncüsüyle birlikte işletmeciler özgü yerleşik bir kongre geleniğinin oluştuğı inancını taşıyoruz. En önemlisi bu kongrenin işletmecilikle ilgili yeni girişimlere ve kurumlaşma çabalarına ön ayak olacağı umudunu tüm meslektaşlarla paylaşmak istiyoruz. Çünkü temel bir varsayımımız var: İşletmecilik Türkiye'nin genel sorunlarına çözüm getirebilecek köklü bir bilgi alanıdır. Öte yandan işletmecilerimiz de ülke ekonomisinin stratejik yönetimine katkı verecek önemli görevlerin üstesinden gelebilecek düzeyde eğitim ve öğrenim görmekte-dirler.

Kongrenin günışığına çıkabilmesi için çaba ve çalışmanın yeterli olmadığını tüm işletmeciler bilirler. Kaynak yaratmak da önemlidir. Kongrenin düzenlenmesine ve bildiri kitabımızın bas-kısına önemli katkılar sağlayan ORSAN A.Ş. Türkiye Turizm Yatırım ve Dış Ticaret Bankası A.Ş. Çebitaş'a şükranlarımızı sunarız.

Kurumlaşma aşamasını tamamlamış Kongrelerde buluşma umudu tümümüzün gönlünde ve aklında yeşersin.

KONGRELERİN DEĞERLEMESİ

Bugüne kadar Türkiye'de ÜÇÜNCÜ KONGRE'lerini de başarıyla gerçekleştirmiş olan işletmecilerin söz konusu Kongrelerinde neleri, nasıl getirdikleri, hangi konuları yeterince ele alamadıkları gibi bir değerlendirme düşüncesi ileri sürülecek olursa, bununla ilgili olarak kuşkusuz çok çeşitli noktalara değinilebilir. Örneğin bu ko-

nuda 2. ULUSAL İŞLETMECİLİK KONGRESİ'ne ilişkin aşağıdaki değerlendirme görüşü ESKİŞEHİR İ.T.İ.A.'nın Dergisinde (ESADER-C. XVII, Ocak-1981, Sayı-1) tarafımızdan şöyle açıklanmıştır:

«Eskişehir İ.T.İ.Akademisinin 1973 yılında düzenlediği I. Türk İşletmecilik Kongresinden yedi yıl sonra Ankara İ.T.İ. Akademisinin düzenlediği 2. Ulusal İşletmecilik Kongresinin herşeyden önce Türkiye'de bilimcisi ve uygulamacısı ile bir işletmeci grubunun olduğunu kesinkes ortaya koymasıydı. Kongrenin konuları içinde ekonominin oldukça geniş çapta yer alması zaman zaman iktisatçıların Kongre havasına egemen olma eğilimini yaratmışsa, genel çizgide işletmeci tavrı her zaman ağırlığını korudu.

Aslında işletmecilik öğretim ve eğitimi yapan tüm kuruluşların Kongreye katılmaları beklenirken; bunların bir kısmının böyle bir düzenlemeye yönetimleriyle ve çalışanlarıyla ilgisiz kalması en azından kendileri açısından çok üzücüydü. Oysa Türkiye'de bilim ve uygulamanın birlikte işbirliği yaparak gelişmeleri, tek tek işletme ve okulların çalışmalarından daha çok bu tür örgütlenmelerde belli bir mesleğin tarafları olarak bir araya gelmelerine bağlıdır. Bu bilincin Türkiye'nin meslek kuruluşları ve adamlarına yayılması, birçok alanda olduğu gibi, işletmecilik alanında da önde gelen sorunlar arasında yer almaktadır.

Ankara İ.T.İ. Akademisi İşletme Yönetimi Enstitüsünün öncülüğü ile gerçekleştirilen 2. Ulusal İşletmecilik Kongresinden sonra Türkiye'de bundan sonra yapılacak İşletmecilik Kongrelerinin hangi temel ilkelere göre düzenlenmesi gerekeceği konusunda bazı önemli noktalar da açığa çıkmış oldu. Şöyleki:

1— Kongreler birbirleriyle karşılaştırma olanağını sağlayacak bir örnek düzenlemeye kavuşturulmalıdır: Örneğin I. ve II. İşletmecilik Kongrelerinde bu sağlanmamıştır. I. Kongre İşletmelerin ana işleyişlerine göre ve komisyonlarla örgütlenmiş iken, II. Kongre daha geniş kapsamlı ve I.'den farklı yapıda düzenlenmiştir. Böyle olunca da iki değişik örgütlenme yapısı olan Kongrelerin belli konularında bir açıklığa kavuşulamamıştır.

2— Her Kongrede gelecek Kongrenin hangi kuruluş tarafından ne zaman düzenleneceği kararlaştırılmalıdır. Bu sorun I. Kongrede çözülmediği gibi II. Kongrede de çözümsüz kalmıştır. Başka deyişle Üçüncü Ulusal İşletmecilik Kongresinin hangi kuruluş tarafından, ne zaman düzenleneceği belli değildir. Oysa bu tür Kong-

relerin her yıl, olmazsa en geç iki veya üç yılda yinelenmesi gerekir. I. Kongre ile II. Kongre arasında geçen yedi yılda, Türkiye'de İşletmecilik açısından çok önemli olaylar ve gelişmeler meydana geldiği halde, ne yazık ki sürenin uzunluğu nedeniyle bunların gündeme alınıp, tartışılması gerçekleşmemiş, gelişme çizgisini saptamada kopukluklara yol açılmıştır.

3— İşletmecilik Kongrelerinin düzenlenmesinde iletişim sürekliliği ve etkinliğini sağlamak için belli bir yüksek öğretim kurumunda bir örgütlenme merkezinin oluşturulması gerekir. İşletmecilik Kongreleri gerek uygulamada gerek bilim alanından çok sayıda kuruluşun ve meslek adamının ilgilendiği veya ilgilenmesi zorunlu olduğu Kongre niteliği taşıdığından, çalışmaların bir merkezden yürütülerek, bu merkezde örgütlenmede çok yararlı bilgi birikimini sağlamak, Kongre düzenleyecek kuruluşlara düzenlemede belirgin bir hız ve kolaylık kazandıracaktır.

4— İşletmecilik Kongrelerini düzenleme durumunda bulunan yüksek öğretim kurumu temsilcileri, her yıl bir araya gelecekleri sürekli bir «KONGRE KURULU» oluşturulmalıdır. Böyle bir Kurul Kongre düzenleyecek kuruluşların önceden belirlenmesi; kongrelerin yapılacağı yer, sosyal ve teknik örgütlenmeler, kongre yayınları, vb. konulardaki saptamaları gerçekleştirip; daha da önemlisi Kongrelerin finansmanında izlenecek yollar ve sağlanacak destekler konusunda önemli kararlar alıp, bunları yürütebilir. Ayrıca, İşletmecilik Kongreleri en az bilim yönü kadar uygulama yönü de bulunan kongreler olduğu, söz konusu KURUL, uygulamadaki işletmeler ile bilim kurumları arasında Kongre düzenlemelerinde eşgüdümü (koordinasyonu) sağlayacağı köprü örgütü işlevini görebilir.

İşletmecilik Kongrelerinin; ele alınacak konu, sorun ve kavramlar açısından karışık, kargaşalı bir ortamı yaratmaması için, çalışma alanları önceden belirlenmeli, bunlar zorunluluk olmadıkça değiştirilmemelidir. İşletmecilik Kongrelerinde, bu alanın yanında veya yakınında yer alan alanlarla da bağıntı kurulduğundan, bu alanlardan gelecek bildirimler ile açılan tartışmaların Kongrenin İşletmecilik «atmosferini» dağıtıp, bozmaması için İşletmecilik Kongreleri, önceden belirlenecek bir ana çalışma planına göre düzenlenmelidir. Örneğin böyle bir plan taslağı olarak aşağıdaki çalışma alanları önerilebilir;

I— İşletmecilikte İşlevsel Alanlar

1— Genel İşlev Alanları

A— YÖNETİM

B— ÖRGÜT

2— Türsel İşlev Alanları

C— PAZARLAMA

D— ÜRETİM

E— FİNANS

F— İŞGÖREN

3— Destekleyici İşlev Alanları

G— MUHASEBE

H— HALKLA İLİŞKİLER

İ— Diğer Alanlar

II— İşletmecilikle İlgili Yan Disiplin Alanları

1— İşletmecilik ve Ekonomi

2— İşletmecilik ve Hukuk-Sosyal Politika

3— İşletmecilik ve Matematik-İstatistik-Nicelikle Yöntemler (Kantitatif Teknikler)

4— İşletmecilik ve Davranış Bilimleri (Sosyoloji, Psikoloji, Sosyal Psikoloji, Kültürel Antropoloji)

5— İşletmecilik ve Eğitim

6— İşletmecilik ve Diğer İlgili Alanlar

III— Özel İşletmecilik Alanları

1— Finans Kurumları İşletmeciliği

2— Pazarlama Kurumları İşletmeciliği

3— Kamu Kurumları İşletmeciliği

4— Kültür ve Sanat Kurumları İşletmeciliği

5— Eğitim ve Öğretim Kurumları İşletmeciliği

6— Diğer Kurumların İşletmeciliği

Bu veya benzeri bir çalışma saptandıktan sonra, buna göre Kongrelerde sunulacak bildiriler, kurulacak komisyonlar, yapılacak paneller, vb. düzenlemeler belli bir kongre yapısı içinde saptanabilir.

Bilimin toplumsallaşması, başka deyişle bilimin toplumla bağlantılarının kurulması; öte yandan uygulamanın da bilime yaklaşıp, gelişme yollarını açması, her iki kesimin yetkili kurum ve kişilerini bir araya getirecek ortamların yaratılmasına bağlıdır. İkinci Kongrelerini yapmayı başaran işletmeciler, işletmecilik alanında böyle bir ortamı yaratmada, ikinci adımlarını da atmışlardır. Umarız üçüncü ve sonraki adımlar daha sıklaşır».

İkinci İşletmecilik Kongresi ile ilgili olarak daha önce yapmış olduğumuz bu değerlemede ileri sürdüğümüz görüşler, geçerliğini 3. kongrede de sürdürmüştür. Başka bir deyişle işletmecilik kongreleri için değişmeyecek biçimde öngördüğümüz kongre yapısına 3. kongrede de gidilememiştir.

Kuşkusuz böyle bir yapılanmaya gidilememesinde; Türkiye'nin içinde yüksek öğretim kurumları olmak üzere, bir türlü kararlılığa ulaşamamış, sürekli değişen ve değiştirilen ekonomik, kültürel, toplumsal, siyasal kurum yapılarının da etkisi büyüktür.

Oysa bugün işletmecilik değil sadece Türkiye'nin Dünyanın birinci sırada mesleği durumuna gelmiştir. Bu arada Batı karşısında Sovyetler Birliğinin dağılıp, piyasa ekonomisinin koşullarına göre yeniden yapılanma sürecine girmesi; işletmecilerin bundan böyle Sovyetler Birliğinde de ön sıralarda meslek adamı olmaları fırsatını yaratmıştır.

İşletmeciliğin, tüm dünyada hiçbir ekonomik ve siyasal sistem ayrımı gözetilmeksizin büyük bir yayılma ve saygınlık artışı göstermesi; bu meslek adamlarının **İŞLETMECİLİK KONGRELERİNDE** daha sık bir araya gelmeleri gereksinimini de üst düzeye çıkarmıştır. Öyle ki, umarız yakın gelecekte, bu Kongrelere dışarıdan özellikle Doğu Avrupa ve Sovyetlerden de çok sayıda gözlemci ya da katılımcı gelecektir. Başka deyişle «ulusal» değil, onu da kapsayacak biçimde «uluslararası» boyuta Kongre yapma zorunluluğu çıkacaktır.

Türkiye'ye çağdaş işletmecilik kültürü ABD'den aktarılmıştır. Bunun ülke düzeyinde gelişmesinde ve işletmecilerin sayılarının artmasında, bir zamanların **İSTANBUL, ANKARA, İZMİR, ESKİŞEHİR, ADANA ve BURSA'daki İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri** büyük hizmet vermişlerdir. Öyle ki, bu Akademiler 1980 yılı sonrası yüksek öğretim kurumu değişikliğinde yapılarından diğer fakülteler yanında **İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTELE-**

RİNİ de çıkarmışlardır. Ayrıca ESKİŞEHİR İTİA'nın yeniden kurulmasında öncülük yaptığı ANADOLU ÜNİVERSİTESİNE bağlı olarak öğretim ve eğitime açılan AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ'nin «İş İdaresi» Bölümüne alınan binlerce öğrenci, bugün Türkiye'nin en küçük yerleşim bölgelerinde bile İŞLETMECİLERİN toplumsal yaşamda görev almalarını sağlamıştır.

Gerek ülke içi gerek ülke dışındaki gelişmeler, bugüne kadar seyrek de yapılsa, İŞLETMECİLİK KONGRELERİ'nin önemini git-tikçe arttırıcı bir yöne götürmüştür.

Üçüncü Kongrelerini de toplayıp, başarıyla yürüten Türk İş-letmecileri, artık kendi kültürel birikimleri ve deneyimleriyle başta ABD olmak üzere dış kaynaklı kültüre bağımlı olmaktan kurtul-dukları gibi; bizimle aynı kültürü paylaşan, ekonomileri gelişmekte olan ülkelere öncülük etme durumuna da gelmişlerdir. Kongrele-rini «ulusal» bilinçle toplamayı başaran Türk İşletmecileri, dördün-cü ve sonraki Kongrelerini herhalde çok daha yüksek bilinç düze-yinde toplayıp, öncülük görevlerinde daha ileri aşamalara gitmeyi de becereceklerdir.